

Meget store forskelle i danske virksomheders evne til at skabe værdi

11.06.2013

Dette faktaark viser resultaterne fra en analyse, der er offentliggjort i Djøfs analysebrev DeFacto 12. juni 2013. Se www.djoef.dk/defacto. Analysen hviler på arbejde udført af Centre for Economic and Business Research, CBS.

Spørgsmål vedrørende indhold og metode kan rettes til:

Erhvervspolitisk chef i Djøf Ole Bech Lykkebo obl@djoef.dk/20 37 58 31

Spørgsmål vedrørende metode kan rettes til:

Analysekonsulent i Djøf Kathrine Marie Skou Brandt på kab@djoef.dk/33 95 98 66

Indhold

2	Hovedresultaterne er:.....	1
3	Produktivitetsforskelle blandt virksomheder indenfor forskellige brancher	2

1 Hovedresultaterne er:

- At der er meget store forskelle på danske virksomheders evne til at skabe værdi pr. arbejdstime, såkaldt produktivitet, også indenfor samme branche.
- Typisk skaber de svageste virksomheder kun en værditilvækst pr. medarbejder på omtrent 250.000 kr. om året. Mens de stærkeste når op ca. 1 million kr. Altså skaber de stærke omtrent 4 gange så meget værdi som de svage.

Dataarbejdet er udført af Centre for Economic and Business Research (CBS) på baggrund af Danmarks Statistiks registrere. Analysen giver ikke det endegyldige svar på, *hvorfor* så store forskelle forekommer. Men nogle af forklaringerne er:

- Innovative virksomheder er mere produktive. De præsterer årligt ca. 32.000 kr. højere værditilvækst pr. fuldtidsansat¹. 44 procent af virksomhederne er innovative, resten er ikke. At være innovativ er defineret som: Inden for de seneste 3 år at have

¹ Beregningen er gennemført af Djøf på baggrund af en estimation udført af CEBR. Estimationen viser, at innovative virksomheder i gennemsnit er mellem ca. 4 (service) til 7 (fremstilling) procent mere produktive end ikke innovative. Der er taget højde for forskelle i underbrancher samt forskelle i andel højtuddannede, virksomhedsstørrelse og eksport.

introduceret et nyt produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny proces eller markedsføringsmetode eller en væsentlig organisatorisk ændring.

- Virksomheder med højtuddannede ansat er mere produktive end virksomheder uden. Andelen af højtuddannede er meget forskellig i virksomhederne og ca. 4 ud af 5 virksomheder har slet ingen akademikere ansat.
- Virksomheder med mange ansatte samt med eksport er mere produktive.

Hvorfor overlever de svage virksomheder sammen med de stærke? Muligvis fordi:

- At konkurrencen generelt ikke er stærk.
- At der indenfor hver branche findes en række underbrancher, hvor ikke alle virksomheder i praksis er i direkte konkurrence med hinanden.
- At der er tale om et øjebliksbillede – nogle af de svage virksomheder kan måske være på vej ud af markedet (det taler andre analyser dog for ikke er hele forklaringen)

Uanset konkurrenceforholdene viser de store forskelle, at selv virksomheder med nogenlunde ens rammevilkår (branchefæller) performer meget forskelligt.

2 Produktivitetforskelle blandt virksomheder indenfor forskellige brancher

Der er meget store forskelle på danske virksomheders evne til at skabe værdi pr. arbejdstime, såkaldt produktivitet, også indenfor samme branche. I de følgende figurer vises forskellene for en række brancher.

Produktiviteten er opgjort som bruttoværditilvækst pr. fuldtidsansat medarbejder (årsværk), så virksomheder med få og mange ansatte kan sammenlignes.

Værditilvækst er et mål for, hvor en virksomhed bidrager (ved at benytte arbejdskraft og kapitalapparat) til at forøge værdien af varer og tjenester.

En virksomheds bruttoværditilvækst er defineret som værdien af den samlede produktion (omsætningen) fratrukket vareforbruget i produktionen.

Bruttoværditilvæksten er således ikke det samme som virksomhedens overskud eller konkurrenceevne, da der ud af værdien skal betales lønninger, foretages afskrivninger og forrentes fast kapital. Virksomhedens evt. overskud fremkommer som bruttoværditilvæksten fratrukket lønninger og kapitalomkostninger.

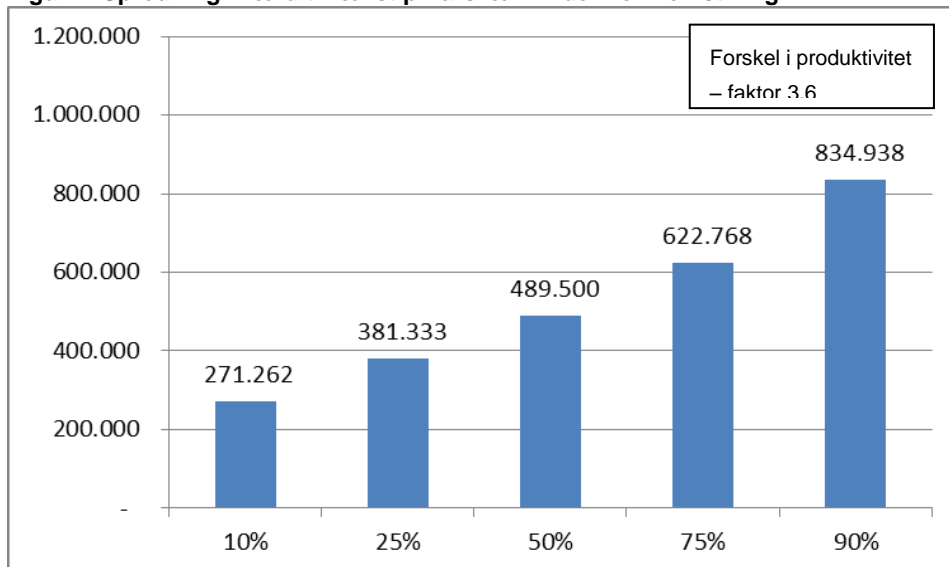
Den gennemsnitlige virksomhed udbetaler omtrent 2 kr. i løn for hver 3 kr. bruttoværditilvækst, der skabes i virksomheden.

Figur 1 næste side viser forskellene mellem virksomheder i fremstillingsindustrien. Samtlige virksomheder er rangordnet efter værditilvækst pr. fuldtidsansat medarbejder.

I bunden har den virksomhed, som er placeret med kun 10 procent af alle virksomhederne under sig (nederste decil) en bruttoværditilvækst pr. årsværk på 271.000 kr. I toppen har den virksomhed, som er placeret med hele 90 procent af alle virksomhederne under sig (øverste decil) en bruttoværditilvækst pr. fuldtidsansat medarbejder på 835.000 kr. Dermed skaber de højproduktive virksomheder i industrien

3,6 gange mere værdi pr. fuldtidsansat end de lavproduktive (forskellen er en faktor 3,6). I alle de følgende figurer vises tilsvarende et felt, der angiver forholdet mellem den nederste decil (10 procent) og øverste decil (90 procent).

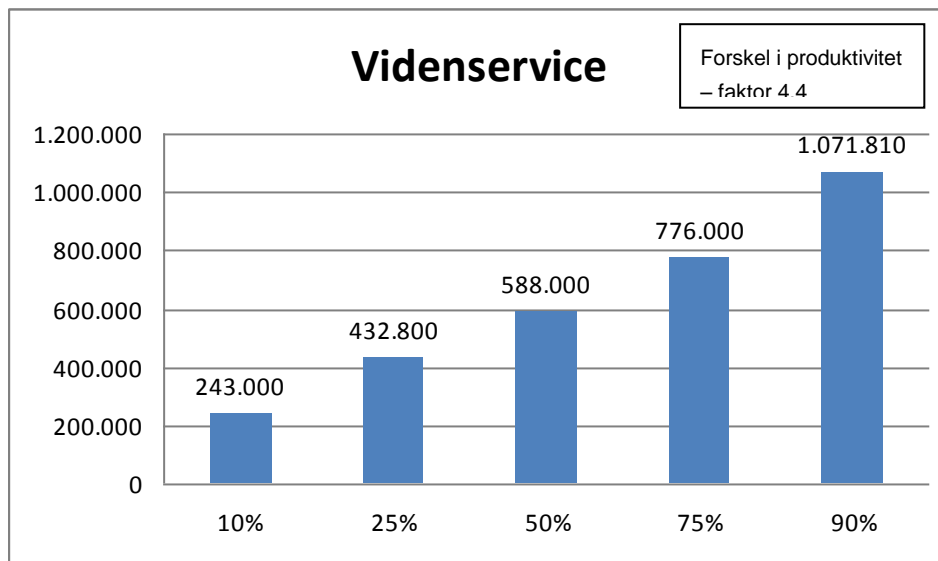
Figur 1: Spredning i værditilvækst pr. årsværk inden for fremstilling

Spredningen inden for de fleste servicebrancher er større end i industrien, om end der er undtagelser. Det viser de følgende fire udvalgte figurer. De største spredninger ses i vidensservice samt i Information og kommunikation, hvor de højproduktive virksomheder skaber henholdsvis 4,4 og 4,3 gange mere værdi pr. fuldtidsansat end de lavproduktive. De relativt mindste, men dog betydelige forskelle ses indenfor Hoteller og restauranter samt Transport, hvor de højproduktive er henholdsvis 2,9 og 3,2 gange bedre end de lavproduktive².

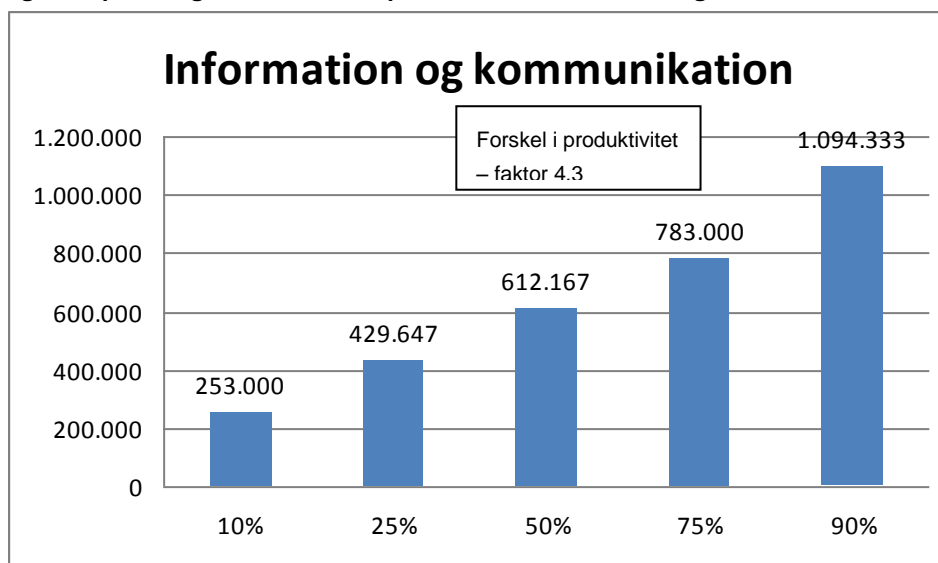
² Der er ved disse betragtninger og rangordninger set bort fra to servicebrancher på grund af få observationer. Det gælder Kultur & fritid samt Andre serviceydelser mv.

Figur 2: Spredning i værditilvækst pr. årsværk inden for vidensservice

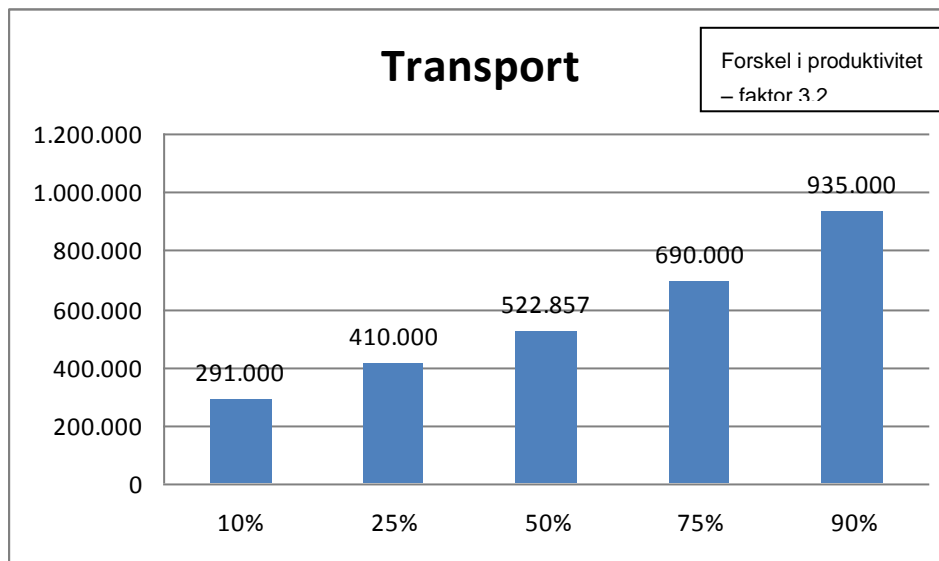
Kilde: CEBR på baggrund af Danmarks Statistik. 10.403 virksomheder indgår

Figur 3 Spredning i værditilvækst pr. årsværk - Information og kommunikation

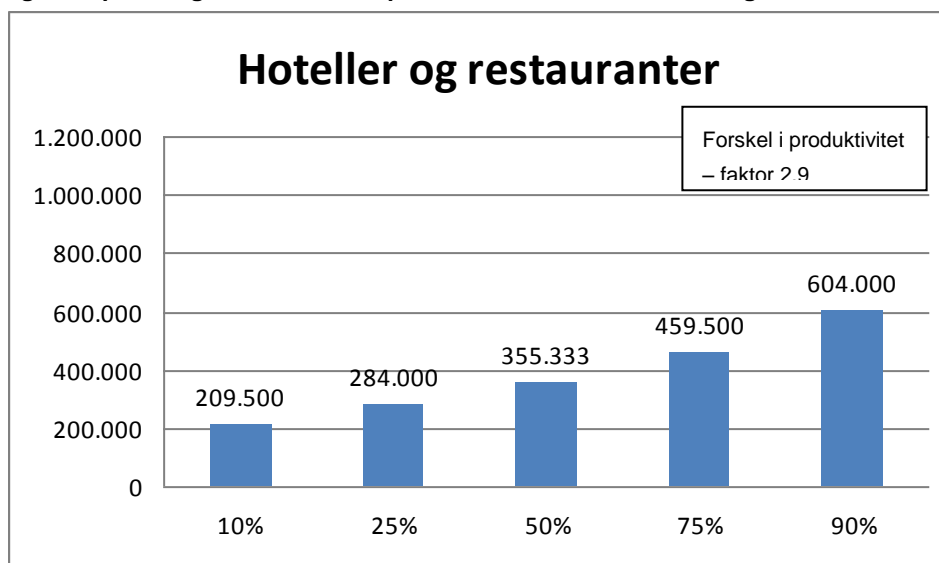
Kilde: CEBR på baggrund af Danmarks Statistik. 5150 virksomheder indgår

Figur 4 Spredning i værditilvækst pr. årsværk inden for transport

Kilde: CEBR på baggrund af Danmarks Statistik. 6109 virksomheder indgår.

Figur 5 Spredning i værditilvækst pr. årsværk inden for hoteller og restauranter

Kilde: CEBR på baggrund af Danmarks Statistik. 6.793 virksomheder indgår.

Figur 6 Spredning i værditilvækst pr. årsværk - privat service (al service under ét)

